

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní JUDr. Věrou Šimůnkovou ve věci

žalobce: **M. L.**, narozen X
státní příslušnost Mongolsko
t. č. v X
sídlem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 11. 3. 2021, č. j. OAM-29/LE-BE01-VL18-PS-2021, o zajištění žalobce

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou k poštovní přepravě dne 22. 3. 2021 a doručenou soudu dne 23. 3. 2021, domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byl podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o

azyly“) zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců a podle § 46a odst. 5 zákona o azylu stanovena doba zajištění do 25. 6. 2021.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

2. Žalobce namítá porušení § 2 odst. 1 a 4, § 3, § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a ustanovení § 47 zákona o azylu. V úvodu žaloby zrekapituloval zákonné podmínky pro zajištění žadatele o mezinárodní ochranu s tím, že připouští splnění první podmínky stanovené § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, tedy že žádost o udělení mezinárodní ochrany podal v zařízení pro zajištění cizinců (dále jen „ZZC“). Zpochybňuje však splnění podmínek zbývajících. Současně má za to, že v jeho případě mělo být uplatněno zvláštní opatření podle § 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, neboť má možnost pobývat na jiné hlášené adrese v K. ul., v P., kde dosud pobýval se svojí přítelkyní a kde společně pečují o nezletilého vnuka (narozeného v roce 2016). Poukazuje na to, že předpokladem uplatnění institutu povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců, je prokázání splnění podmínky, že nelze účinně uplatnit zvláštní opatření a žadatel podal žádost pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve. To však není jeho případ.
3. Pokud jde o podmínku „že nelze účinně uplatnit zvláštní opatření“ žalobce uvádí, že žalovaný se zabýval možností použít mírnější opatření pouze stručně bez náležitého odůvodnění, když toliko zrekapituloval pobytovou historii žalobce a zkonstatoval bez náležité argumentace, že v jeho případě by užití zvláštních opatření nepostačovalo. Žalovaný vzal v úvahu jen skutečnosti v neprospěch žalobce a nezohlednil ty, které mu svědčí. Žalobce nebyl ani vyslechnut a žalovaný se spokojil pouze s podklady od Policie ČR. Žalobci není jasné, z čeho žalovaný dovodil, že se bude vyhýbat povinnosti vycestovat, přičemž zdůrazňuje, že jistý čas pobýval na území České republiky legálně. Žalovaný se nezabýval ani možností přemístit žalobce do otevřeného pobytového střediska s tím, že by byl správním orgánům k dispozici. Žalobce činí spornou i dobu, na kterou byl zajištěn. Poukazuje na to, že žalovaný takto rozhoduje paušálně bez zohlednění konkrétních okolností jednotlivých případů.
4. Žalobce dále připomněl, že podal již druhou žádost o mezinárodní ochranu, proto musí být posouzeno, zda žádost obsahuje nové skutečnosti či nikoli. Žalovaný však automaticky pracuje s verzí, že nové skutečnosti uvedeny budou a v návaznosti na to předpokládá, že rozhodnutí nebude možné vydat do 30 dnů. Žalobce je však přesvědčen, že žalovaný by měl pracovat s předpokladem, v jehož důsledku bude žalobce omezen na osobní svobodě co nejméně. Délka případného zajištění by tak měla být stanovena pouze na nezbytně nutnou dobu a prodloužit jí až tehdy, pokud to s ohledem na průběh řízení o mezinárodní ochraně bude nezbytné.
5. Pokud by žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, byla by vyhodnocena jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu, což se nestalo, a žalovaný bude o žádosti rozhodovat dle § 12 až § 14a zákona o azylu. Žalovaný si tedy protirečí, pokud na jedné straně má žádost za účelovou a na straně druhé ji z tohoto důvodu neodmítá. K závěru žalovaného o tom, že v řízení nevyšla najevo žádná okolnost, která by žalobci bránila v dřívejším podání žádosti

o mezinárodní ochranu, uvádí, že neexistuje jakákoliv povinnost o mezinárodní ochranu žádat okamžitě při vstupu do České republiky, nýbrž že žádost může být podána fakticky kdykoliv, pokud objektivně existují důvody pro její podání. V této souvislosti žalobce odkazuje na pasáž z rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 4. 2020, č. j. 60 Az 62/2019-44. K žalobě žalobce přiložil čestné prohlášení T. O. o tom, že na adrese K., P., pobývá od 15. 12. 2019 mj. i žalobce, a nájemní smlouvu na byt na uvedené adrese, jehož nájemcem je osoba, která čestné prohlášení sepsala. Žalobce navrhuje napadené rozhodnutí zrušit.

6. Žalovaný ve vyjádření projevil nesouhlas s žalobou, neboť se namítaných porušení zákonných ustanovení během rozhodování nedopustil a je přesvědčen o tom, že z napadeného rozhodnutí je jasné seznatelné, z jakých podkladů vycházel, jakým způsobem je hodnotil a k jakým závěrům jej tyto úvahy vedly. V napadeném rozhodnutí popsal skutkový stav a též zdůvodnil, na základě jakých skutečností dospěl k domněnce, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu pouze účelově s cílem oddálit hrozící správní vyhoštění ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Z informací poskytnutých příslušnými složkami Policie ČR podle § 87 odst. 1 zákona o azylu zjistil, že žalobce naposledy do České republiky přicestoval v lednu 2020 z Itálie, bez jakéhokoliv oprávnění k pobytu, byl zadržen, rozhodnutím Policie ČR ze dne 4. 3. 2021, č. j. KRPA-55879-19/ČJ-2021-000022-ZSV, zajištěn podle § 124 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) a umístěn do ZZC za účelem realizace správního vyhoštění. Důvodem zajištění byla skutečnost, že žalobce se při kontrole prokázal povolením k pobytu, které nebylo vystaveno na jeho jméno a které mu půjčil kamarád. Žalobce si tak byl vědom svého nelegálního pobytu na území České republiky i toho, že se prokazuje dokladem, který není vystaven na jeho jméno.
7. K námitce žalobce, že mohl i nadále pobývat na výše uvedené adrese, žalovaný uvedl, že žalobce zde nemá uzavřenou nájemní smlouvu, jak sám uvedl do protokolu. Co se týká tvrzení, že se žalobce stará o vnuka, žalovaný uvádí, že tuto informaci obdržel poprvé až v zaslané žalobě, neboť v protokolu o výsledku žalobce nic takového neuváděl. Žalobce naopak tvrdil, že se v České republice nenachází osoba, vůči které by měl vyživovací povinnost či ji měl v péči, či že by jeho vyhoštění bylo nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého a rodinného života. Žalovaný připomněl, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu dne 9. 3. 2021, až poté, co byl zajištěn v ZZC a má tudíž za to, že jeho žádost byla podaná účelově. Žalovaný rovněž potvrdil, že v případě žalobce se jedná již o druhou žádost o mezinárodní ochranu na území České republiky, když řízení o jeho první žádosti bylo pravomocně ukončeno usnesením Nejvyššího správního soudu, který kasační stížnost žalobce odmítl pro nepřijatelnost. Žalovaný poukázal na závěry rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu vyjádřené v usnesení ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, publikované pod č. 2524/2012 Sb. NSS. Ze skutečností uvedených žalobcem v protokolu nevyplývá, že jeho hlavním záměrem bylo podat žádost o udělení mezinárodní ochrany. V podrobnostech odkázal žalovaný na správní spis. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

8. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (napadené rozhodnutí bylo žalobci oznámeno dne 12. 3. 2021), osobou k tomu oprávněnou a že splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí přezkoumal v rozsahu a mezích žalobních bodů, přičemž

vycházel ze skutkového a právního stavu v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.) S ohledem na skutečnost, že žádný z účastníků nepožádal o nařízení jednání a soud nepovažuje nařízení jednání za nezbytné, rozhodl o žalobě bez jednání (§ 46a odst. 8 zákona o azylu).

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

9. Soud ze správního spisu zjistil, že rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „policie“) ze dne 4. 3. 2021, č. j. KRPA-55879-13/ČJ-2021-000022-ZSV, bylo žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) bodů 1 a 4 uloženo správní vyhoštění na dobu 5 let od okamžiku uplynutí lhůty k vycestování z území České republiky, a dále že rozhodnutím policie rovněž ze dne 4. 3. 2021 č. j. KRPA-55879-15/ČJ-2021-000022-ZSV (dále jen „rozhodnutí policie“), byl žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců zajištěn za účelem správního vyhoštění na dobu 90 dnů ode dne omezení osobní svobody. Z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, že důvodem zadržení žalobce byla pobytová kontrola, při níž žalobce předložil povolení ke krátkodobému pobytu znějící na jméno jiné osoby, čímž vyvstalo podezření, že se žalobce vydával za jinou osobu, přičemž sám žádným pobytovým titulem nedisponuje.
10. Jelikož policie dospěla k závěru, že zde existuje nebezpečí, že žalobce zmaří výkon uloženého správního vyhoštění, neboť neplní zákonné povinnosti a prokazuje se doklady jiné osoby, neskýtá tudíž záruku, že bude plnit i jiné povinnosti správním orgánem mu uložené, přistoupila k vydání rozhodnutí o zajištění žalobce.
11. Z rozhodnutí policie vyplývá, že do protokolu žalobce potvrdil údaje o své pravé totožnosti a státní příslušnosti a uvedl, že do České republiky přicestoval za manželkou, která zde žije, v lednu 2020 z Itálie bez oprávnění k pobytu. V Mongolsku byl naposledy v roce 2004. V České republice již pobýval v letech 2004 až 2007. Doklad, kterým se prokázal hlídce cizinecké policie, si vypůjčil od kamaráda, aby to vypadalo, že zde pobývá legálně. Žalobce uvedl, že o žádné pobytové oprávnění zažádáno nemá, brigádně pracuje na vietnamských tržnicích, což jsou jediné finanční prostředky, které má. V P. bydlí v bytě v K. ul., v P., nájemní smlouvu uzavřenu nemá, nájem platí 7 000 Kč za měsíc. V bytě žije s manželkou (patrně přítelkyní, neboť současně žalobce uvedl, že je svobodný, pozn. soudu), děti nemá. Žádný majetek žalobce nemá ani v České republice ani v Mongolsku. Na území České republiky nemá žádné vazby, příbuzné, aktivity, dluhy či pohledávky, zdravotní pojištění ani osoby, k nimž by měl vyživovací povinnost. Domácnost s občanem EU žalobce nesdílí, v Mongolsku se má kam vrátit, nic mu tam nehrozí, skončení pobytu v České republice nebude představovat zásah do jeho soukromého či rodinného života. Dne 9. 3. 2021 podal žalobce žádost o udělení mezinárodních ochrany v ZZC Bělá-Jezová.
12. Dne 11. 3. 2021 bylo vydáno napadené rozhodnutí, jímž byl žalobce zajištěn (resp. přezajištěn) podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu do 25. 6. 2021. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný konstatoval, že na základě informací o dosavadním pobytovém chování žalobce, který pobývá na území České republiky vědomě bez povolení k pobytu, není nikde hlášen k pobytu, prokazoval se povolením k pobytu jiné osoby, pracuje bez povolení k zaměstnání, přičemž neuvedl, že by mu nějaké překážka bránila vycestovat zpět do domovské země, je dán důvod pro ponechání žalobce v zajištění. O mezinárodní ochranu žalobce požádal až v zařízení, v němž byl zajištěn, tedy když se hrozba vyhoštění stala reálnou. Žalovaný poukázal na to, že je zřejmé, že žalobce svůj postoj k plnění

povinností nezmění, pročez hrozí, že by výkon správního vyhoštění mařil. K aplikaci zvláštních opatření neshledal žalovaný s ohledem na žalobcovu pobytovou historii důvod. Žalovaný dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48. Žalobce přitom není ani zranitelnou osobou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu. Pokud jde o délku zajištění, žalovaný uvedl, že ani s ohledem na okolnosti případu žalobce nebude aplikovat ustanovení § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu, mj. proto, že nelze vyloučit, že žalobce relevantní důvody ještě uvede a s ohledem na ustálenou judikaturu správních soudů. V takovém případě lze ukončení řízení předpokládat v horizontu 90 dnů, tedy přibližně v polovině standardní zákonem stanovené lhůty. K této době žalovaný připočetl 15 dnů, ve kterých lze podat žalobu proti rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, a 5 dnů na doručování dokumentů v rámci soudního řízení, čímž dospěl k maximální lhůtě pro zajištění žalobce v délce 110 dnů, tj. do 25. 6. 2021.

Posouzení žalobních bodů

13. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu „[m]inisterstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoli mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.“
14. Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu „[m]inisterstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Mezi zvláštní opatření, jejichž uplatnění je třeba zvážit před vydáním rozhodnutí o zajištění podle citovaného ustanovení, patří povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném žalovaným nebo povinnost osobně se hlásit žalovanému ve stanovené době (§ 47 odst. 1 zákona o azylu).“
15. Soud předesílá, že účelem zajištění podle shora citovaného ustanovení je vytvořit podmínky pro to, aby pouze z důvodu, že cizinec podal účelovou žádost o mezinárodní ochranu, nebyla zmařena realizace vyhoštění dle zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016-35, bod 16, a ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017-31, bod 20). Účelem zajištění v tomto případě není zabezpečit účast žadatele v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, nýbrž zabezpečit jeho dostupnost pro policejní složky fakticky vykonávající rozhodnutí o správním vyhoštění pro dobu, kdy žadatel pozbyde postavení žadatele o mezinárodní ochranu a budou splněny podmínky vykonatelnosti rozhodnutí o vyhoštění (§ 119 odst. 7 zákona o pobytu cizinců; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48).
16. Žalobce předně napadá závěr žalovaného o tom, že požádal o udělení mezinárodní ochrany toliko za účelem zmaření nebo oddálení výkonu správního vyhoštění. V této souvislosti je podstatné, z jakých skutkových okolností vycházel žalovaný. Žalovaný vyšel z toho, že žalobce již při posledním příjezdu do České republiky nedisponoval žádným pobytovým titulem a věděl tedy, že se zde nachází protiprávně. Že šlo o jednání nejen vědomé, ale i

úmyslné, svědčí to, že se žalobce prokázal nejméně v jednom prokázaném případě hlídce cizinecké policie pobytovým oprávněním jiné osoby. Žalobce do protokolu vypověděl, že si je vědom toho, že žádné pobytové oprávnění nemá, o žádné si ani nepožádal, bez povolení i pracuje a do doby, než byl zajištěn, nevyužil možnosti požádat o mezinárodní ochranu. Při výslechu na policii neuvedl žalobce žádné skutečnosti svědčící o tom, že by se do vlasti vrátit nemohl, či že by mu tam cokoli hrozilo. Naopak uvedl, že mu v návratu do Mongolska nic nebrání, neboť žádné vazby na území České republiky nemá. Žádost o mezinárodní ochranu podal až poté, co bylo rozhodnuto o jeho zajištění za účelem správního vyhoštění, přestože možnost podat žádost o mezinárodní ochranu měl již od ledna 2020, kdy, jak uvedl, do České republiky naposledy přicestoval. Soudu nejsou známy žádné informace, svědčící o opaku a ani žalobce žádné takové okolnosti neuvádí.

17. Žalobce se snaží svůj postup odůvodnit tím, že neexistuje jakákoliv povinnost o mezinárodní ochranu žádat okamžitě při vstupu do České republiky, nýbrž že žádost může být podána fakticky kdykoliv, pokud objektivně existují důvody pro její podání. Na podporu tohoto právního názoru poukazuje na shora uvedený rozsudek Krajského soudu v Plzni. Soud k tomu předně uvádí, že Nejvyšší správní soud dlouhodobě zastává stanovisko vyjádřené již v rozsudku ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005 – 51, že „[o] azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového“. Z recentní judikatury tento svůj setrvalý názor Nejvyšší správní soud stvrdil například v rozsudku ze dne 2. 7. 2020, č. j. 4 Azs 76/2020-35. S tímto názorem se zdejší soud plně ztotožňuje a není proto jeho povinností vymezit se vůči právnímu názoru jiného krajského soudu. Nad rámec soud dodává, že žaloba projednávaná Krajským soudem v Plzni byla zamítnuta, tudíž žalobcem zastávaný právní názor zjevně nemohl být nosným rozsudečným důvodem, přičemž k podrobnější analýze odkazovaného rozsudku soud nevidí důvod. Žalobce tak na jedné straně tvrdí, že může o mezinárodní ochranu požádat kdykoliv, na straně druhé však již ničeho k tomu, kdy tedy, a zda vůbec žádost hodlal podat, nebyl-li by (v zásadě náhodně) zadržen při provádění běžné pobytové kontroly cizineckou policií, neuvádí.
18. Žalobci je třeba připomenout, že vůbec nebyl oprávněn na území České republiky vstoupit a zde setrvat, pokud nedisponoval povolením k pobytu a o žádný z pobytových titulů si ani nepožádal. Argumentace žalobce proto soudu vyznívá tak, že by zde patrně setrval i nadále nelegálně a snad by eventuálně o mezinárodní ochranu posléze požádal. Takový postup však musí soud zásadně odmítnout, neboť je v rozporu s principy, na nichž je vystavěna právní úprava pobytu cizinců na území České republiky. Cizinec, který hodlá vstoupit a setrvat na jejím území, musí disponovat některým z pobytových titulů, které jsou upraveny přímo použitelnými právními předpisy Evropské unie nebo zákonem o pobytu cizinců. Jak se žalobce na území České republiky dostal, však není předmětem tohoto soudního řízení.
19. Nespornou skutečností zůstává, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu na území České republiky v ZZC. Tomu, že závěr žalovaného o účelovosti žádosti o mezinárodní ochranu je správný, svědčí i to, že při podání žádosti o mezinárodní ochranu žalobce žádný důvod nad rámec toho, že podepsal připravený formulář v mongolštině, neuvedl. Ani v žalobě žalobce neuvádí důvody, pro které o mezinárodní ochranu žádá. O účelovosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany svědčí dále to, že teprve po zajištění za účelem realizace uloženého správního vyhoštění požádal žalobce o mezinárodní ochranu, z čehož lze usuzovat přinejmenším na cíl vyhnout se realizaci správního vyhoštění pro porušení

právních předpisů vztahujících se k pobytu cizinců a prokazování se pobytovým oprávněním jiné osoby.

20. Z výše uvedeného je tedy nepochybné, že závěr žalovaného o účelovosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, má oporu ve správním spisu a zjištěném skutkovém stavu. Žalovaný vycházel ze všech skutečností, které vyšly v řízení najevo, přičemž žádnou rozhodnou skutečnost nepominul. Nelze tedy přisvědčit tvrzení žalobce, že byly pominuty skutečnosti svědčící v jeho prospěch, neboť konkrétně žádné neuvedl a soud žádné takové skutečnosti ani neshledává. Jediné, co žalobci zdánlivě svědčí ku prospěchu, je, že se správními orgány spolupracoval a poskytl jim součinnost. To však bylo povinností žalobce, protože i soud uvádí, že jde o okolnosti svědčící ve prospěch žalobce jen zdánlivě, neboť nebyly sto sami o sobě odvrátit výběr opatření, které správní orgány přijmou vůči žalobci na základě objektivně zjištěných skutečností.
21. Účelovost žádosti nelze samu o sobě prokázat (tedy zjišťovat), předmětem dokazování mohou být pouze jednotlivé skutkové okolnosti vypovídající o situaci, v níž byla žádost podána. Tyto prokázané skutkové okolnosti jsou předmětem hodnocení ze strany žalovaného, jehož úvahy mohou vyústit v závěr o účelovosti žádosti. Tyto úvahy pak lze posuzovat pouze z hlediska jejich souladu s pravidly logiky a pravděpodobnosti. Napadené rozhodnutí nevykazuje žádné nedostatky týkající se dokazování skutkových okolností ani logické nedostatky úvahy, jež vyústila v závěr o účelovosti žádosti. Nic nenasvědčuje ani tomu, že by žalovaný opomněl zohlednit některou skutečnost. Pakliže by žalobce měl důvody, pro něž se nemůže vrátit do země původu, nepochybně by je v řízení o správním vyhoštění, v němž se posuzuje existence překážek vycestování, a které bylo vedeno za přítomnosti tlumočníka, uvedl (proto je tímto směrem veden i výslech cizince). Výše uvedené úvahy pak ústí dle soudu v jediný logický závěr, a sice že žádost o mezinárodní ochranu byla podána výlučně s cílem vyhnout se vyhoštění, resp. odložit jeho výkon. Žalobce svojí argumentací uplatněnou v žalobě opodstatněnost tohoto závěru nezpochybnil, natož aby ho vyvrátil. Tyto žalobní body nejsou důvodné.
22. K námitce, že žalovaný o účelovosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu rozhodl pouze na základě informací, které si opatřil ze spisové dokumentace policie, soud uvádí, že přezkoumávané rozhodnutí je svou povahou rozhodnutím o tzv. přezajištění, které se vydává v situaci, kdy cizinec, poté, co byl zajištěn podle zákona o pobytu cizinců, požádá o udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutí o tzv. přezajištění tak *de facto* obsahově navazuje na prvotní rozhodnutí o zajištění (zde rozhodnutí policie ze dne 4. 3. 2021). Je přípustné, aby rozhodnutí o tzv. přezajištění vycházelo výlučně z podkladů, které byly opatřeny v souvislosti s rozhodováním o prvotním zajištění v režimu zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2014, č. j. 3 Azs 24/2013-42 či rozsudek zdejšího soudu ze dne 20. 5. 2019, č. j. 53 A 5/2019-28). Tento žalobní bod není rovněž důvodný.
23. Žalobce dále namítá, že žalovaný nedostatečně zjišťoval a posuzoval možnost uložení některých ze zvláštních opatření. Ani tuto námitku nepovažuje soud za důvodnou. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že „ze všech těchto důvodů by uplatnění zvláštních opatření (...) nebylo (...) účinné“. Těmito všemi důvody je pak třeba rozumět veškeré skutečnosti, které žalobce v odůvodnění napadeného rozhodnutí předeslal, a které nejsou jen rekapitulací pobytové historie žalobce, ale konkrétními zjištěnými skutkovými okolnostmi, jimiž žalovaný podepřel svoji úvahu o tom, že v případě žalobce nelze uložení některého ze zvláštních opatření považovat za účinné. Na podporu svého závěru žalovaný

přílehavě poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48, podle něhož důvodem, který ospravedlňuje zajištění žadatele o mezinárodní ochranu, může být též obava, že se podáním žádosti o mezinárodní ochranu snaží vyhnout realizaci správního vyhoštění. V citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl, že „[z]vláštní opatření jsou zamýšlena jako mírnější alternativa k těmto důvodům. Při posouzení účinnosti zvláštních opatření proto nelze odhlížet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložením pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo. Zvláštní opatření lze proto považovat za účinná, pokud lze jimi dosáhnout daného konkrétního účelu zajištění mírnějšími prostředky - bez fyzického zajištění žadatele. Jinými slovy, ministerstvo má povinnost nezajistit žadatele o mezinárodní ochranu z důvodů vyjmenovaných v § 46 odst. 1, pokud lze téhož účelu dosáhnout mírnějšími prostředky.“ (srov. též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016-35, nebo ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017-31).

24. Žalovaný tedy v projednávané věci nepochybil, jestliže vycházel z předpokladu, že jedním z účelů zajištění, byť zákonodárcem výslovně neformulovaným, je vytvořit podmínky pro to, aby pouze z důvodu, že žalobce podal účelovou žádost o mezinárodní ochranu, nebyla zmařena realizace vyhoštění dle zákona o pobytu cizinců. Legitimním cílem uvedeného opatření bylo v tomto případě zabezpečit dostupnost žalobce pro policejní složky fakticky vykonávající rozhodnutí o vyhoštění pro dobu, kdy žalobce pozbyde postavení žadatele o mezinárodní ochranu a budou splněny podmínky vykonatelnosti rozhodnutí o správním vyhoštění (§ 119 odst. 7 zákona o pobytu cizinců).
25. Soud na základě výše uvedeného konstatuje, že nelegální pobyt žalobce na území, spojený s rovněž nelegálním výkonem pracovní činnosti a prokazování se pobytovým oprávněním jiné osoby za účelem budít zdání legálnosti pobytu, společně se zjevnou účelovostí podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany, tak zcela důvodně založilo obavu žalovaného z nebezpečí, že žalobce nebude dodržovat zvláštní opatření. Závěr žalovaného o neúčinnosti zvláštního opatření, přestože mohl být pečlivěji odůvodněn, považuje soud za správný a podložený. Pokud jde o související žalobní námitku, že žalovaný nezohlednil žalobcem uvedenou možnost pobývat v bytě u přítelkyně v P., kam zavedl i hlídku cizinecké policie, ani této soud nepřisvědčil. Jednak je ze správního spisu i z napadeného rozhodnutí patrné, že žalovaný o tom, že žalobce žije v bytě s přítelkyní, věděl. S tímto zjištěním není v rozporu konstatování, že žalobce není nikde v České republice k pobytu hlášen. Pokud žalobce pobýval na území České republiky neoprávněně, tím méně zde mohl být formálně hlášen k pobytu. Pokud v předmětném bytě pobýval, pak šlo o nijak neformalizovaný faktický stav. Jde sice opět o odůvodnění stručné, nicméně v celém kontextu pobytové minulosti žalobce ob stojí. Ani žalobce tento závěr žalovaného nezpochybňuje, když polemizuje pouze s tím, že postačí faktická možnost být někde ubytován.
26. Nájemní smlouvu na byt v K. ulici v P. a čestné prohlášení třetí osoby (nájemce předmětného bytu) ze dne 24. 3. 2021 o tom, že žalobce v tomto bytě pobývá od 15. 12. 2019, nepředstavují žádný posun ve zjištěném skutkovém stavu, z něhož soud při přezkumu napadeného rozhodnutí zásadně vychází, a když tak v neprospěch žalobce, neboť by z čestného prohlášení vyplývalo, že žalobce pobýval neoprávněně na území již v prosinci 2019 a nikoli až v lednu 2020. K obsahu čestného prohlášení však v tomto smyslu soud nijak nepřihlížel, neboť žalobci nijak ku prospěchu není. Sama skutečnost, že žalobce má kde pobývat, a která byla policii i žalovanému známa, ještě nepředstavuje

důvod pro aplikaci zvláštních opatření. Nijak se tím totiž neupozadují další okolnosti, které soud výše připomněl a které i dle jeho názoru představují dostatečně silný důvod pro neuplatnění zvláštních opatření.

27. I soud je toho názoru, že správní orgány musejí před rozhodnutím o zajištění cizince vždy zvážit, zda nelze řízení o žádosti o mezinárodní ochranu realizovat mírnějšími prostředky, kterými jsou právě zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu. Zajištění je tedy nutné aplikovat pouze tam, kde je ho skutečně třeba. Neznamená to však, že by bylo nejprve nutné uložit zvláštní opatření a k zajištění přistoupit, teprve pokud by nebylo zvláštní opatření účinné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 252/2017-89). Podstatou zvláštního opatření podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o azylu je povinnost žadatele o mezinárodní ochranu zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, podstatou zvláštního opatření podle § 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu je povinnost žadatele o mezinárodní ochranu osobně se hlásit žalovanému v době jím stanovené. Z předchozího chování žalobce je zjevné, že vědomě na území České republiky nezákonně pobýval a k opuštění území se neměl, a pokud by nebyl zadržen hlídkou cizinecké policie, zřejmě by na území České republiky pobýval i nadále. Nebyl zde proto žádný důvod se domnívat, že pokud se žalobce neohlásil dobrovolně cizinecké policii již před svým zadržením, činil by tak na základě uloženého zvláštního opatření.
28. Žádné konkrétní skutečnosti svědčící v jeho prospěch přitom žalobce v žalobě neuvádí. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl podstatné skutečnosti zjištěné ve správním řízení, které odůvodňovaly neuplatnění zvláštního opatření podle § 47 zákona o azylu, a jeho odůvodnění je dle soudu (stále ještě) dostatečné a udržitelné. Soud v této souvislosti dodává, že se žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí zabýval i otázkou, zda žalobce je, či není zranitelnou osobou ve smyslu § 2 písm. i) zákona o azylu, aby usoudil, zda v jeho případě není uplatnění ustanovení § 46a odst. 1 zákona o azylu omezeno.
29. Zvlášť se soud zabýval nově tvrzenou skutečností, kterou žalobce vnesl do řízení, spočívající v tvrzení o péči o vnuka společně s přítelkyní v předmětném bytě v P.. Nejvyšší správní soud již ve své judikatuře připustil, že v určitých situacích je třeba prolomit princip vázanosti soudu skutkovým a právním stavem, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (tj. § 75 odst. 1 s. ř. s.), vyžaduje-li to právo žalobce na efektivní soudní přezkum rozhodnutí o zajištění garantovaný čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2019, č. j. 6 Azs 170/2019-50, publikovaný pod č. 3982/2020 Sb. NSS, body 31 a 32). K takovému postupu však v souzené věci není důvod, neboť nově tvrzená skutečnost existovala objektivně i v době, kdy žalovaný vydal napadené rozhodnutí, toliko ji výslovně nezohlednil, neboť ji žalobce neuvedl. Zbývá tedy posoudit, zda by zohlednění této skutečnosti, pokud by o ní žalovaný věděl, mohlo vést k jinému rozhodnutí. Soud je přesvědčen, že nikoli. Předně není jasné, čím vnukem jmenovaný je, neboť žalobce sám uvedl, že je svobodný a děti nemá. Patrně tedy jde o vnuka přítelkyně žalobce, který má (jak žalobce sám uvedl) oba rodiče, a žalobce s přítelkyní se pouze podílí na jeho hlídání. Ani tuto údajnou péči o nezletilého nelze považovat za okolnost, jež by žalobce mohla přimět k tomu, aby žalovanému poskytl nezbytnou součinnost pro případ uložení mírnějších opatření. S ohledem na to soud neprovedl důkazy navržené žalobcem, a to nájemní smlouvou na shora označený byt v P. a čestným prohlášením jeho nájemkyně, jež má potvrzovat spolubydlení s žalobcem a jeho přítelkyní.
30. Pokud jde o dobu zajištění, soud v obecné rovině souhlasí s žalobcem v tom, že správní

orgány jsou povinny odůvodnit své rozhodnutí ohledně délky zajištění, a to zejména v situaci, kdy se rozhodnou pro bezmála zákonné maximum. V opačném případě je jejich rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2014, č. j. 3 Azs 24/2013-42). Žalovaný nicméně tomuto požadavku dostál, neboť srozumitelně a logicky vysvětlil, proč o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu bude rozhodováno ve standardním řízení, které je třeba skončit nejdéle v šestiměsíční lhůtě (srov. § 27 odst. 1 zákona o azylu), a proč nebude postupovat podle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu a na podanou žádost bez dalšího nahlížet jako na zjevně nedůvodnou. Žalovaný naznal, že by řízení ve věci mezinárodní ochrany žalobce mohlo být skončeno v polovině zákonem předvídané doby, tedy ve lhůtě 90 dnů. Pokud k tomu připočetl dalších 15 dnů pro případné podání správní žaloby a 5 dnů představující průměrnou dobu na doručování dokumentů v rámci soudního řízení, tj. dalších 20 dnů od předpokládaného vydání rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu do zahájení soudního řízení, s nímž je zpravidla spojen odkladný účinek žaloby, jde podle soudu o zdůvodnění dostatečně konkrétní, přezkoumatelné a zohledňující specifika dané věci.

31. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 12. 2015, č. j. 7 Azs 251/2015-66, za obdobných okolností dovedl, že meze správního uvážení při stanovení délky doby zajištění nebyly překročeny a správní uvážení nevykazuje znaky svévole. Zajištění žalobce na dobu celkem 110 dnů, bylo též v mezích zákonem stanoveného limitu maximálních 120 dnů (§ 46a odst. 5 zákona o azylu). Skutečnost, že žalovaný takto rozhoduje opakovaně nelze *a priori* vykládat jako paušální rozhodování bez zohlednění specifických okolností jednotlivých případů. Naopak, pokud jsou skutkové okolnosti jednotlivých případů podobné, je povinností správního orgánu rozhodovat obdobně v souladu s určitou ustálenou rozhodovací praxí (srov. § 2 odst. 4 správního řádu). Pokud žalovaný v obdobných případech rozhoduje opakovaně o délce zajištění kolem 110 dnů, nevidí soud na takovém postupu ani nic nezákonného ani nepředvídatelného. Soud proto neshledal důvodnou žalobní námitku poukazující na nepřiměřenost doby zajištění.
32. Pokud žalobce v této souvislosti namítá, že žalovaný měl jeho žádost považovat již předem za zjevně nedůvodnou, soud tento názor nesdílí. Žalovaný jednak logicky a správně vysvětlil, z jakého důvodu tímto způsobem na žádost žalobce nenahlíží a ani nahlížet nemůže a jednak je takový způsob žalobní argumentace přinejmenším zarážející. Žalobce na straně jedné polemizuje se závěry žalovaného, že jeho žádost o mezinárodní ochranu považoval za účelovou, aby se na druhé straně fakticky domáhal jejího odmítnutí pro zjevnou nedůvodnost. Žalovaný posuzuje žádost o mezinárodní ochranu podle jejího obsahu a zjevně dospěl k závěru, že nelze vyloučit, že žalobce důvody jejího podání doplní. Takový závěr je zcela na místě a poskytuje žadatelům o mezinárodní ochranu co nejširší možnosti uplatnění důvodů takové žádosti. Podmíněnost jednotlivých událostí je opačná, než se domnívá žalobce. Vyhodnocení žádosti žalovaným je určující pro další postup v řízení a případné přijetí omezujících opatření vůči žadateli, nikoli naopak, tedy že by obsah žádosti byl posuzován podle toho, jaké důsledky to má pro případné omezení svobody žalobce. Nadto, žalobce byl před podáním žádosti o mezinárodní ochranu poučen i o tom, že její podání nemá za následek propuštění ze zajištění. Úvahy žalovaného proto byly v tomto směru správné a ani tato dílčí žalobní námitka není důvodná.
33. Soud tedy uzavírá, že vzhledem k individuálním okolnostem případu žalobce je napadené rozhodnutí v souladu se zásadou proporcionality zásahu veřejné moci do osobní svobody i zásadou subsidiarity zajištění ve vztahu k tzv. zvláštním opatřením. Žalovaný tyto

individuální okolnosti řádně zohlednil a svůj závěr o nezbytnosti zajištění dostatečně konkrétně odůvodnil.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

34. Vzhledem k tomu, že žalobní body jsou nedůvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námitky, zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
35. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení nevznikly žádné náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 26. dubna 2021

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
soudkyně

